

WOORDEN VAN VUUR

VAN

Pierre Goursat

stichter van de Gemeenschap Emmanuel

uitgeverij
Betsaida / Emmanuel
's-Hertogenbosch 2017

INHOUD

Voorwoord	9
Inleiding: 'Heer ik bid U, dóe iets!'	17
Gebruikte afkortingen	25

EERSTE DEEL

Routebeschrijving 27

1. Een gelovige leek	29
A Enkele mijlpalen van Pierres levensweg	29
B Twee wezenlijke momenten in het leven van Pierre	37
De ontmoeting met Christus, door Pierre aangeduid als 'zijn bekering'	37
De ontdekking van de Heilige Geest en de uitstorting van de Geest	43
2. Jaren van trouw	57
A 'Kom tot rust, luister naar mij, ik zal veranderen...'	57
B Ontmoetingen en vrienden...	66
3. Een nieuwe dynamiek	79
A De Heilige Geest maakt alles nieuw.	79
B Vanuit de broederlijke genade, van de uitstorting van de Heilige Geest, groeien naar een Gemeenschap	86
4. Wat is de gemeenschap... die de naam 'Emmanuel' draagt?	99

5. Een korte ontmoeting met Pierre	113
Enkele uitspraken van Pierre over de katholieke charismatische Vernieuwing	123

TWEEDE DEEL

Hoe Pierre Goursat mensen vormde	131
1. Aanbidding en gebed	133
A Pierre Goursats persoonlijke ervaring	133
B ‘Zorg dat je die liefde hebt; aanbid, aanbid, aanbid’	144
C Is het mogelijk trouw te zijn aan gebed en aanbidding?	155
D Enige praktische punten die nuttig zijn voor het bidden	165
E Gods Woord, geestelijke lezing en compassie: remedies tegen dorheid	175
F Van het gebed naar het voortdurend gebed: leven in vereniging met Jezus	185
Maria van de Incarnatie en de eenheid met God midden in de bezigheden van een zakenvrouw	195
Maria van de Incarnatie en de vereniging met God tijdens de brand in haar klooster en college	196
2. ‘Laten we de Heer liefhebben en voor Hem van liefde branden!’	199
A Het vuur van de Heilige Geest ontvangen: ‘de uitstorting van de Heilige Geest’	199
B Leven met de Heilige Geest	211
3. Loof de Heer met heel je hart!	249
‘Het gebed in tongen’	265

4. De Heilige Geest maakt ons één: ‘de genade broers en zussen te zijn’	275
Enkele uitspraken van Pierre Goursat tot leden van de Gemeenschap Emmanuel over ‘de genade broers en zussen te zijn’	298
5. Leven in het vuur van de Liefde door daden van naastenliefde en kleine offers	303
6. Het vuur van de Liefde verspreiden door de evangelisatie	323
Groots visioen van Maria van de Incarnatie, dat beslissend was voor haar apostolische en missionaire roeping	342
7. Het vuur van de Liefde doen toenemen door de compassie	345
8. Maria, moeder van de compassie, onze moeder	361
9. ‘Hoe kun je naar Jezus toegaan zonder nederig te zijn?’	379
10. ‘Ik weet in wie ik heb geloofd ...’	395
11. ‘De Kerk? Daarin zijn we’	415
Paray-le-Monial	423
Conclusie	431

VOORWOORD

Aan het begin van het derde millennium is de mensheid meer op zoek naar zichzelf dan zij in loop van de geschiedenis waarschijnlijk ooit heeft gedaan. We voelen goed aan dat een oude wereld verdwijnt en dat er een nieuw tijdperk begint. Vandaar dat er dus, voor het eerst of opnieuw, vragen van levensbelang op ons afkomen.

De diepste en de meest beslissende daarvan is de vraag: bekommert God zich om deze wereld? Wat men 'Voorzienigheid' noemt, bestaat dat? Zien we die Voorzienigheid aan het werk? Zeker, de Bijbel spreekt erover. Daarin lezen we hoe een lange geschiedenis zich afspeelt. We zien hoe God zich een volk vormt. Hij richt zich tot dat volk en laat het langzaamaan zijn aangezicht zien. Dan verschijnt de Messias midden in dat volk en wordt de Openbaring in haar volle omvang geschonken. Wanneer Hij heengaat, zendt Christus zijn heilige Geest en sticht Hij de Kerk, die voortgaat tot op de dag van vandaag. Maar zorgt God vandaag de dag ook voor de wereld? Als Hij dat doet, is alles mogelijk, dan staat de toekomst open en kun-

nen we de grootste moeilijkheden waar we voor staan te boven komen. Als God niet met ons is, als Hij ons niet helpt, als Hij weg is, dan gaat de wereld rechtstreeks haar ondergang tegemoet.

Dit is niet maar een zuiver theoretische vraag. Ze is heel concreet. Ze is aanwezig in heel het bewustzijn van de huidige samenleving. Sinds het midden van de 18^e eeuw spant de mensheid zich enorm in om haar leven vorm te geven zonder God. Zeker, we hebben geweldige vorderingen gemaakt op het gebied van wetenschap en techniek. Maar op dat van de intermenselijke relaties, van het respect voor het leven – de meest fundamentele zaak van de samenleving – en van de liefde onder elkaar, zitten we dicht bij een ramp. We jagen een menselijk, een louter menselijk geluk na, en in werkelijkheid zijn we in het donker aan het ronddwalen. De gevolgen hebben we kunnen zien in de vreselijke oorlogen en volkerenmoorden van de vorige eeuw. Vandaar dat vage, maar heel reële gevoel, dat door filosofen en zelfs theologen theoretisch gefundeerd is: God is afwezig. Hij is er niet. Hij is er niet meer. Hoeveel mensen denken dat niet! We hebben een wereld gemaakt van wezen.

Heeft God hier een antwoord op? Zeker! Hij noemde zichzelf de Emmanuel, God-met-ons. Herhaaldelijk heeft Hij beloofd dat hij zich niet van ons zou verwijderen. Het zijn zelfs de laatste woorden van Jezus aan de apostelen toen Hij weer naar de hemel opsteeg: 'Gaat dus en maakt alle volkeren tot mijn leerlingen... Ziet, Ik ben met u alle dagen tot

aan de voleinding van de wereld'. (Mat 28,19-20)

Maar als dat waar is, waar zien we dat dan? Hoe laat Hij dan zien dat Hij er is? Op deze vraag is een antwoord mogelijk, want als je goed kijkt kun je heel wat feiten vaststellen. God stelt zich tegenwoordig, niet alleen elke dag in zijn sacramenten, maar ook – vaak – in vernieuwingen op geestelijk gebied, die als stevige windvlagen door de atmosfeer waaien en Kerk en samenleving voorzien van een forse dosis zuurstof. Deze vernieuwingen brengen ons God. Net als op de dag van Pinksteren zijn zij een uiting van de heilige Geest, die hetzelfde tot stand brengt als in het begin van de Kerk. De Kerk wordt erdoor verjongd, doet nieuwe krachten op en is in staat God beter tegenwoordig te stellen in het hart van de mensen.

Een voortreffelijk recent voorbeeld hiervan is de Charismatische Vernieuwing die zich in de jaren '70 over de hele wereld heeft verbreid en nu miljoenen mensen in alle landen raakt. Het is een van de krachtigste factoren van vernieuwing in de katholieke Kerk. Pius XII, en na hem Johannes XXIII, hadden de Heilige Geest gevraagd om een vernieuwing van de Kerk onder de impuls en leiding van de Heilige Geest. Met dit voor ogen was het oecumenische Tweede Vaticaans Concilie bijeen geroepen en had het een nieuw Pinksteren, een Pinksteren van liefde over de wereld afgesmeekt. De katholieke Kerk had die windvlaag nodig. En die is niet weggebleven. In de katholieke Kerk in de Verenigde Staten ontstond in 1967 de Charismatische Vernieuwing. Reeds in

1972 bereikte die Frankrijk en verspreidde zich daar onmiddellijk. Een groot deel van wat momenteel in Frankrijk – en elders – op geestelijk gebied leeft, is te danken aan deze Vernieuwing. Miljoenen bekeringen en duizenden roepingen houden er verband mee. Veel mensen kregen daardoor weer hoop voor de toekomst van de Kerk of voor de samenleving zelf.

Wel is het zo dat deze vernieuwingen gestalte krijgen door toedoen van mensen die God in zich dragen. In het hart van de Charismatische Vernieuwing in de Kerk in Frankrijk vind je Pierre Goursat, stichter van de Gemeenschap Emmanuel, geboren in Parijs op 15 augustus 1914 en gestorven in Neuilly bij Parijs op 25 maart 1991.

Mensen die in de jaren '70 Pierre Goursat op straat langs hadden zien komen, zouden hem waarschijnlijk zelfs niet hebben opgemerkt. Later, toen hij met Martine Laffitte (nu Catta) de Gemeenschap Emmanuel had gesticht, viel hij nauwelijks méér op. Zijn nederigheid verborg hem. Pierre was een heel eenvoudig man, die meestal niet in het oog liep. Toch, van een afstand gezien, kun je zien dat die nederige stichter een imposant werk tot stand heeft gebracht. Direct of indirect heeft hij een aanzienlijk aantal mensen geraakt, hij stond aan de wieg van initiatieven die grote invloed hadden, hij maakte de liefde voor God en voor de mensen zichtbaar en verbreidde die in heel de wereld. Je ziet een groot contrast tussen zijn persoonlijke armzaligheid en de vele vruchten die door zijn invloed zijn voortgebracht! Met de tijd

wordt zichtbaar wat een krachtige persoonlijkheid hij was. De roep van zijn heiligheid wordt groter. Het proces tot heiligverklaring is in 2010 ingezet in Parijs. Je kunt goed merken dat hij, na zijn aardse leven, nu in de hemel een nieuw leven leidt, dat weer zo vruchtbaar lijkt te zijn! Het lijkt geen twijfel dat Pierre Goursat naast persoonlijkheden als kardinaal Jean-Marie Lustiger, Marthe Robin en pater Caffarel – allemaal mensen die hij trouwens heeft gekend – een van de grote figuren van de Kerk in Frankrijk op het eind van de twintigste eeuw is geweest, en om zo te zeggen, ook een van de vaders van de eeuw die erop volgt. Je voelt dat hij een man is die heel bijzonder past in zijn tijd, iemand die een brug slaat tussen het verleden, de traditie, en de toekomst, een man vol van God, wiens hart vervuld was van verlangen om andere mensen diezelfde vreugde van het geloof te schenken die hij, uit genade, zelf had ontvangen. Alles bij elkaar een vader en meester voor de tijd die komen gaat, een licht van God in een duistere periode, een flits van hoop in tijden van relatieve geestelijke verlatenheid

Toch is het voor wie Pierre Goursat zou willen volgen en zich door zijn denken laten inspireren, niet zo gemakkelijk, toegang tot hem te krijgen. Allereerst, zoals we reeds zeiden, legde zijn grote nederigheid als het ware een sluier om hem heen. Verder had hij met zijn temperament als kunstenaar heel bijzondere intuïties, die trouwens zeer goed doordacht waren en steunden op een grote ervaring en rijke cultuur, maar hij had er moeite mee om die helder onder woorden

te brengen. Bovendien was zijn manier van spreken heel beeldrijk en humoristisch, wat er zeker toe bijdroeg om over te brengen wat hij wilde zeggen. Maar dat vereiste wel dat je je daarna bewust werd van wat hij gezegd had om het je eigen te maken. En tenslotte heeft Pierre Goursat weinig geschreven, wat hem zou hebben genoodzaakt om duidelijk en expliciet te verwoorden wat hij in zich droeg.

Gelukkig werd er een groot aantal spreekbeurten van Pierre op band opgenomen. Na meerdere jaren werk is er een omvangrijk geheel vastgesteld. Maar dan nog was het nodig als het ware de toegang daarvan te kunnen vinden.

Er was één persoon die, diepgaand en vol begrip, de weg kon vinden in het materiaal dat bijeengebracht was: Martine Catta, medestichteres van de Gemeenschap. Zij had samen met Pierre het avontuur van de beginjaren beleefd. Ze had zelf een groot aantal onderrichten gegeven, in dezelfde lijn als Pierre, maar met een andere persoonlijkheid en charisma's die van elkaar verschilden en elkaar tevens aanvulden. Zij heeft een geest die aandachtig waarneemt, vol begrip en objectief is, waarschijnlijk te danken aan haar artsenopleiding. Zo had zij een bijzonder vermogen om het denken van Pierre te interpreteren en uit te leggen. Ze verdient dank dat ze de tijd heeft genomen om dit boek samen te stellen en om de honderden pagina's tekst van Pierre Goursat in zich mee te dragen en te overwegen. Het heeft tijd gekost om

deze uiteenzetting en dit commentaar op de belangrijkste en meest bruikbare uitspraken van Pierre op schrift te stellen. Ze zorgt ervoor dat de deur naar het hart en het denken van Pierre voor ons opengaat.

Toch moet men zich niet vergissen: in dit boek is het Pierre die aan het woord is. Wie hem gekend heeft, vindt hem tot zijn genoegen op elke pagina terug, met het gevoel dat hij vlakbij je is, met zijn liefdevolle, wat schalkse en zo broederlijke glimlach. Je kunt zijn stem bijna horen. Maar het denken van Pierre wordt verhelderd, ingeleid, krijgt dan een bijzonder krachtige dimensie, en wordt gemakkelijk toegankelijk. En wat kan zijn denken ons dan vooruithelpen! Pierre wilde dat *het zou branden*. Hij kon er niet tegen dat je niet in beweging wilde komen, dat je steeds maar bezig was, jezelf te beschermen. Zelf was hij een avonturier van het onzichtbare, hij ging steeds verder en dieper. Je kunt dit boek niet lezen zonder hetzelfde verlangen te voelen.

Dit werk is geen systematische verhandeling over spiritualiteit. Nog minder een boek over theologie. Laten we het nog eens zeggen: het leidt ons binnen in de ziel van een man van God. Om mee te kunnen gaan in de dynamische beweging waarin Pierre mensen meevoerde, moet je aan dit boek de nodige tijd besteden om je die eigen te maken. Het devies van de zalige kardinaal Newman was ‘*Cor ad cor loquitur*’ (het hart spreekt tot het hart). Precies daar gaat het hier om.

Door dit boek te schrijven heeft Martine Catta een prachtig cadeau gegeven, heel zeker aan al haar broers en zussen van de Gemeenschap Emmanuel die ze met een roerende genegenheid liefheeft – daar ben ik getuige van. Maar het is evenzeer een cadeau aan de mensen die God zoeken, wie ze ook mogen zijn, aan de mensen die Christus liefhebben, en die met en in Hem willen leven. De hele Kerk zal profijt hebben van dit werk dat je blijft lezen en herlezen. De grote Duitse theoloog Romano Guardini zei ooit: ‘De Kerk wordt geboren in de zielen.’ Moge Pierre Goursat de Kerk helpen, geboren te worden en te groeien in vele zielen!

BERNARD PEYROUS